

Vergaderjaar 2018–2019

34 293

Renovatie Binnenhof

Nr. 55

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 april 2019

In het Algemeen Overleg Renovatie Binnenhof op 17 april 2019 heeft het lid Özütok (GroenLinks) verzocht om de verstrekte opdracht aan prof. Van den Dobbelsteen. Tevens is verzocht om een overzicht van de architecten en adviseurs die werken aan de renovatie van het Binnenhof. Hierbij ontvangt u de gevraagde informatie.

Opdracht prof. Van den Dobbelsteen

Prof. Van den Dobbelsteen is gevraagd een indicatie te geven van de kosten voor duurzaamheidsmaatregelen en de terugverdientijd van deze maatregelen. De opdracht aan prof. Van den Dobbelsteen is verstrekt overeenkomstig zijn offerte die als bijlage bij deze brief is gevoegd¹.

Architecten

De keuze van de coördinerend architecten is kenbaar gemaakt aan de Bestuurlijke Stuurgroep van 10 maart 2017. In de eerste rapportage renovatie Binnenhof van 29 maart 2018 bent u over deze keuze geïnformeerd (Kamerstuk 34 293, nr. 33).

Er is voor gekozen om onder aansturing van de coördinerend architecten voor de verschillende gebouwdelen van het Binnenhof verschillende architecten aan te stellen. Deze architecten (deelarchitecten) zijn geselecteerd op basis van de kennis die nodig is voor de specifieke gebouwdelen. De namen van deze inmiddels bekende architecten (deelarchitecten) zijn aan de gebruikers gemeld in de Renovatiecommissie Binnenhof van 17 januari 2018.

Op dit moment werken naast OMA twee architecten aan de gebouwen van de Tweede Kamer, namelijk Wessel de Jonge als renovatiearchitect

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

voor gebouwdeel K en Maarten Fritz als renovatiearchitect voor de overige delen van de Tweede Kamer.

Voor de renovatie van de gebouwen van Eerste Kamer, Raad van State, Algemene Zaken en Grafelijke Zalen wordt gewerkt met de architectenbureaus Rappange, Office Winhov, Van Hoogevest en Merk X.

Tot slot is het bureau Karres en Brands aangetrokken voor de buitenruimte.

Architecten tijdelijke huisvesting

Aan de tijdelijke huisvesting werken de volgende architecten:

- Zecc Architecten voor de tijdelijke huisvesting Tweede Kamer (Bezuidenhoutseweg);
- Happel Cornelisse Verhoeven voor de tijdelijke huisvesting van de Eerste Kamer en Raad van State (Lange Voorhout/Kazernestraat);
- Het atelier van de Rijksbouwmeester is betrokken bij de tijdelijke huisvesting voor het Ministerie van Algemene Zaken op het terrein bij het Catshuis.

Technisch adviseurs

Zoals bekend geldt voor de renovatie van het Binnenhof dat voornamelijk sprake is van noodzakelijk herstel van gebreken en aanpassingen met het oog op wet- en regelgeving, zoals asbestsanering en verbetering van de brandveiligheid. Voor de volledigheid meld ik u hierbij de technische adviesbureaus die betrokken zijn bij de renovatie.

Voor de gebouwdelen van de Eerste Kamer en Raad van State:

- Royal HaskoningDHV;
- Peutz;
- ABT.

Voor de gebouwdelen van de Tweede Kamer:

- Arcadis;
- Level Acoustics;
- DGMR;
- Smits van Burgst;
- Hospitality Group.

Voor de gebouwdelen van het Ministerie van Algemene Zaken en voor de Grafelijke Zalen:

- ARUP.

Opdrachtverlening tijdelijke huisvesting Tweede Kamer

Voor de aanpassingen aan het pand Bezuidenhoutseweg 67 voor de tijdelijke huisvesting van de Tweede Kamer is opdracht verleend aan Strukton Worksphere.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops